

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN HỮU TƯỜNG

**BIỆN PHÁP KHAI THÁC VÀ SỬ DỤNG THIẾT BỊ
DẠY HỌC Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ
HUYỆN NINH GIANG, TỈNH HẢI DƯƠNG**

Chuyên ngành: QUẢN LÝ GIÁO DỤC
Mã số: 60.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS PHẠM VIỆT VƯỢNG

THÁI NGUYÊN – 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của bản thân tôi, được xuất phát từ yêu cầu phát sinh trong công việc để hình thành hướng nghiên cứu. Các số liệu có nguồn gốc rõ ràng tuân thủ đúng nguyên tắc và kết quả trình bày trong luận văn được thu thập trong quá trình nghiên cứu là trung thực chưa từng được ai công bố trước đây.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2013

Tác giả luận văn

NGUYỄN HỮU TƯỜNG

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập, nghiên cứu đề tài *“Biện pháp khai thác và sử dụng thiết bị dạy học ở các trường THCS huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương”*, tôi đã nhận được sự giúp đỡ, chỉ bảo nhiệt tình của các thầy cô giáo trường Đại học Thái Nguyên đã giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu để hoàn thành luận văn này.

Với tình cảm chân thành, tôi bày tỏ lòng biết ơn đối với Ban giám hiệu, Khoa Sau đại học, phòng Quản lý khoa học - Trường Đại học Thái Nguyên, các thầy giáo, cô giáo đã tham gia quản lý, giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu.

Tôi xin bày tỏ sự biết ơn đặc biệt đến PGS.TS. **PHẠM VIỆT VƯỢNG** người đã trực tiếp hướng dẫn, giúp đỡ về khoa học để tôi hoàn thành luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn:

- Lãnh đạo, chuyên viên Phòng GD&ĐT huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương;
- Ban giám hiệu, các thầy cô giáo, nhân viên thiết bị các trường THCS huyện Ninh Giang;
- Gia đình, bạn bè, đồng nghiệp đã động viên, cổ vũ, khích lệ và giúp đỡ tôi trong suốt thời gian qua.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng trong suốt quá trình thực hiện đề tài, song có thể còn có những mặt hạn chế thiếu sót. Chúng tôi rất mong nhận được ý kiến đóng góp và sự chỉ dẫn của các thầy cô giáo và các bạn đồng nghiệp.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2013

Tác giả luận văn

NGUYỄN HỮU TƯỜNG

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC BẢNG CHỮ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	v
MỞ ĐẦU.....	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	4
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	4
4. Giả thuyết khoa học	4
5. Nhiệm vụ và phạm vi nghiên cứu	4
6. Phương pháp nghiên cứu.....	4
7. Những đóng góp chính của đề tài	5
8. Cấu trúc của luận văn.....	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA CÁC BIỆN PHÁP KHAI THÁC VÀ SỬ D DỤNG THIẾT BỊ DẠY HỌC	6
1.1. Sơ lược về lịch sử nghiên cứu vấn đề	6
1.2. Một số khái niệm cơ bản	7
1.2.1. Quản lý	7
1.2.2. Quản lý giáo dục	10
1.2.3. Thiết bị dạy học.....	11
1.2.4. Quản lý thiết bị dạy học	12
1.2.4.1. Khái niệm.....	12
1.2.4.2. Nội dung quản lý TBDH.....	12
1.2.5. Hiệu quả quản lý TBDH	13
1.2.5.1. Hiệu quả quản lý	13
1.2.5.2. Hiệu quả quản lý thiết bị dạy học ở trường THCS	13
1.2.5.3. Biện pháp nâng cao hiệu quả quản lý TBDH ở các trường THCS	13
1.3. Thiết bị dạy học trong nhà trường THCS	13
1.3.1. Vai trò của TBDH.....	14
1.3.2. Các loại TBDH.....	16

1.3.3. Các yêu cầu đối với TBDH hiện nay	18
1.4. Công tác quản lý TBDH ở các trường THCS	19
1.4.1. Mục đích quản lý TBDH ở trường THCS	19
1.4.2. Nội dung cơ bản của quản lý, khai thác và sử dụng TBDH ở trường THCS.....	20
1.4.2.1. Xây dựng hệ thống TBDH.....	20
1.4.2.2. Bảo quản TBDH.....	21
1.4.2.3. Khai thác và sử dụng TBDH.....	22
1.4.3. Những yêu cầu của công tác quản lý, khai thác và sử dụng TBDH trong trường THCS	24
1.4.3.1. Yêu cầu về quản lý TBDH.....	24
1.4.3.2. Yêu cầu đối với Hiệu trưởng trường THCS trong việc quản lý TBDH.....	25
1.4.3.3. Yêu cầu của việc nâng cao chất lượng giáo dục	25
1.4.4. Những định hướng quản lý TBDH	26
1.4.5. Quan điểm chỉ đạo về quản lý TBDH các trường THCS tại huyện Ninh Giang.....	27
1.4.5.1. Định hướng phát triển giáo dục phổ thông của huyện Ninh Giang đến năm 2015	27
1.4.5.2. Quan điểm chỉ đạo về công tác quản lý việc khai thác và sử dụng TBDH ở các trường THCS huyện Ninh Giang	27
Kết luận chương 1	28
Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ KHAI THÁC, SỬ DỤNG THIẾT BỊ DẠY HỌC Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN NINH GIANG, TỈNH HẢI DƯƠNG.....	30
2.1. Khái quát về điều kiện tự nhiên, kinh tế, giáo dục của huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương.....	30
2.1.1. Về điều kiện tự nhiên	30
2.1.2. Về phát triển kinh tế - xã hội.....	31
2.1.3. Về tình hình giáo dục	32
2.1.3.1. Về giáo dục Mầm non.....	32
2.1.3.2. Về giáo dục Tiểu học	33
2.1.3.3. Về giáo dục THCS	34

2.2. Thực trạng quản lý khai thác và sử dụng TBDH ở các trường THCS huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương.....	34
2.2.1. Thực trạng đội ngũ làm công tác khai thác và sử dụng TBDH ở các trường THCS.....	34
2.2.1.1. Thực trạng đội ngũ hiệu trưởng, phó hiệu trưởng các trường THCS.....	34
2.2.1.2. Đội ngũ cán bộ chuyên trách công tác TBDH.....	35
2.2.2. Thực trạng TBDH ở các trường THCS huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương.....	37
2.2.2.1. Thực trạng về số lượng TBDH.....	37
2.2.2.2. Thực trạng về chất lượng TBDH.....	39
2.2.3. Thực trạng khai thác và sử dụng TBDH.....	40
2.2.3.1. Thực trạng lập kế hoạch.....	41
2.2.3.2. Thực trạng khai thác và sử dụng.....	41
2.2.3.3. Thực trạng chỉ đạo.....	42
2.2.3.4. Thực trạng công tác kiểm tra.....	42
2.2.4. Thực trạng của công tác bảo quản TBDH.....	43
2.2.4.1. Các điều kiện CSVC để bảo quản TBDH.....	43
2.2.4.2. Cán bộ chuyên trách công tác bảo quản:.....	44
2.2.5. Thực trạng khai thác và sử dụng TBDH.....	47
2.2.6. Đánh giá chung về thực trạng.....	51
2.2.6.1. Mặt thành công.....	51
2.2.6.2. Mặt hạn chế.....	52
2.3. Nguyên nhân của thực trạng.....	53
Kết luận chương 2.....	54
Chương 3: BIỆN PHÁP KHAI THÁC VÀ SỬ DỤNG THIẾT BỊ DẠY HỌC Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN NINH GIANG, TỈNH HẢI DƯƠNG....	55
3.1. Nguyên tắc đề xuất các biện pháp khai thác và sử dụng công tác TBDH.....	55
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính mục tiêu.....	55
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính khoa học.....	55
3.1.3. Nguyên tắc khả thi.....	55
3.2. Các biện pháp nâng cao hiệu quả khai thác và sử dụng TBDH ở các trường THCS huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương.....	56

3.2.1. Tuyển dụng đội ngũ nhân viên được đào tạo về TBDH.....	56
3.2.2. Thường xuyên bồi dưỡng nghiệp vụ, kỹ năng thực hành cho nhân viên phụ trách TBDH và giáo viên bộ môn	56
3.2.3. Xây dựng và thực hiện kế hoạch mua sắm, bổ sung TBDH.....	59
3.2.3.1. Tổ chức thực hiện kế hoạch xây dựng, bổ sung, mua sắm TBDH..	60
3.2.3.2. Chỉ đạo thực hiện kế hoạch xây dựng, bổ sung, mua sắm TBDH ..	61
3.2.3.3. Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch xây dựng, đầu tư, mua sắm TBDH	62
3.2.4. Quản lý việc khai thác và sử dụng có hiệu quả TBDH.....	63
3.2.5. Làm tốt công tác bảo quản, sửa chữa TBDH.....	66
3.2.6. Làm tốt công tác thi đua khen thưởng về khai thác và sử dụng TBDH..	69
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp được đề xuất.....	70
3.4. Khảo sát về tính cần thiết, tính khả thi của các biện pháp nâng cao hiệu quả khai thác và sử dụng TBDH ở các trường THCS huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương	71
Kết luận chương 3	74
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	75
Kết luận	75
Kiến nghị.....	77
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	80
PHỤ LỤC

DANH MỤC BẢNG CHỮ VIẾT TẮT

CBQL	Cán bộ quản lý
CĐSP	Cao đẳng sư phạm
CNH	Công nghiệp hoá
CNTT&TT	Công nghệ thông tin và truyền thông
CSVC-TB	Cơ sở vật chất - thiết bị
ĐHSP	Đại học sư phạm
GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
GS	Giáo sư
GV	Giáo viên
HĐH	Hiện đại hoá
HS	Học sinh
HTDHDPT	Hình thức dạy học đa phương tiện
KH	Kế hoạch
KHKT	Khoa học kỹ thuật
PHBM	Phòng học bộ môn
PPDH	Phương pháp dạy học
PTDH	Phương tiện dạy học
PTKTDH	Phương tiện kỹ thuật dạy học
PTNN	Phương tiện nghe nhìn
QLGD	Quản lý giáo dục
SGK	Sách giáo khoa
TBDH	Thiết bị dạy học
TCDN	Tổng cục dạy nghề
TH	Tiểu học
THCS	Trung học cơ sở
TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
TS	Tiến sĩ
XHHGD	Xã hội hoá giáo dục

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Cấu trúc của máy dạy học đa phương tiện	17
Bảng 2.1. Số lượng, trình độ đào tạo của đội ngũ hiệu trưởng, phó hiệu trưởng các trường THCS huyện Ninh Giang (Năm học 2009-2010)	35
Bảng 2.2. Số lượng, trình độ của đội ngũ cán bộ (GV) phụ trách TBDH năm học 2011-2012	36
Bảng 2.3. Tổng hợp số liệu thiết bị dùng chung các trường THCS huyện Ninh Giang (Năm học 2011-2012)	37
Bảng 2.4. Tổng hợp về hiện trạng số lượng TBDH trong 24 trường THCS huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương.....	38
Bảng 2.5. Đánh giá về chất lượng TBDH qua ý kiến của CBQL về TBDH.....	39
Bảng 2.6. Tổng hợp đánh giá về chất lượng TBDH theo ý kiến của GV sử dụng	40
Bảng 2.7. Bảng tổng hợp thực trạng CSVC phòng kho, tủ giá TBDH các trường THCS huyện Ninh Giang	43
Bảng 2.8. Trình độ đào tạo của cán bộ (GV) phụ trách bảo quản TBDH....	44
Bảng 2.9. Tổng hợp đánh giá việc nắm vững các quy định về chế độ bảo quản theo ý kiến của CBQL, GV nhà trường.....	45
Bảng 2.10. Tổng hợp đánh giá việc thực hiện quy trình và phương pháp bảo quản của nhà sản xuất theo ý kiến của CBQL, GV nhà trường	45
Bảng 2.11. Tổng hợp đánh giá việc thực hiện quy trình và phương pháp bảo quản đối với từng loại vật tư thiết bị theo ý kiến của CBQL, GV nhà trường	46

Bảng 2.12. Tổng hợp đánh giá việc thực hiện chế độ kiểm tra, kiểm kê về bảo quản TBDH theo ý kiến của CBQL, GV nhà trường.....	46
Bảng 2.13. Tổng hợp về việc xây dựng kế hoạch sử dụng TBDH của từng bộ môn và nhà trường qua ý kiến của CBQL và GV bộ môn	47
Bảng 2.14. Tổng hợp về việc sử dụng TBDH của GV bộ môn qua ý kiến của CBQL và tổ trưởng tổ chuyên môn	48
Bảng 2.15. Tổng hợp về năng lực sử dụng TBDH của GV bộ môn qua ý kiến của CBQL và tổ trưởng tổ chuyên môn	49
Bảng 2.16. Tổng hợp về thái độ sử dụng TBDH của GV bộ môn qua ý kiến của CBQL và tổ trưởng tổ chuyên môn	49
Bảng 2.17. Tổng hợp về năng lực chế tạo và sử dụng TBDH tự làm của GV bộ môn qua ý kiến của CBQL và tổ trưởng tổ chuyên môn	50
Bảng 2.18. Tổng hợp về hiệu quả sử dụng TBDH của GV bộ môn qua các phiếu kiểm tra.....	50
Bảng 3.1. Kế hoạch đầu tư thiết bị.....	60
Bảng 3.2. Bảng theo dõi thực hiện kế hoạch.....	61
Bảng 3.3 Kế hoạch bảo dưỡng, sửa chữa thiết bị	69
Bảng 3.4. Khảo sát về tính cần thiết của các biện pháp nâng cao hiệu quả khai thác và sử dụng TBDH	71
Bảng 3.5. Khảo sát về tính khả thi của các biện pháp nâng cao hiệu quả khai thác và sử dụng TBDH	72

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 1.1. Môi quan hệ giữa các chức năng quản lý	10
---	----